

PRIJATELJI ŽIVOTINJA
WWW.PRIJATELJI-ZIVOTINJA.HR

JURIŠICEVA 25, ZAGREB

**GODIŠNJI
IZVJEŠTAJ
2013**

Tko smo?

Udruga Prijatelji životinja je neprofitna, nevladina udruga, osnovana 2001. godine s ciljem promoviranja prava životinja te veganstva, kao etički, ekološki i zdravstveno prihvatljivog životnog stila.

Cilj kojem težimo je ukidanje specizma, odnosno bilo kojeg oblika zlostavljanja, mučenja i eksploatacije životinja od strane ljudi, uvažavanje prava životinja te postizanje biocentrizma i održivog načina življenja za opće dobro.

VIZIJA	MISIJA	VRIJEDNOSTI
Naša je vizija ukidanje svih oblika zlostavljanja, mučenja i eksploatacije životinja od strane ljudi.	Postati jaka profesionalna organizacija koja djeluje na području Republike Hrvatske i šire, sastavljena od stručnih kadrova i uvježbanih aktivista sa čvrstom mrežom volontera. Surađivati s javnim institucijama na nacionalnoj i lokalnoj razini po pitanju zaštite i prava životinja, edukacije građana, ljudskog zdravlja i prehrane, ekologije i održivog načina života. Djelovati u smjeru ostvarivanja ciljeva kroz utjecaj na promjene pozitivnih pravnih propisa, njihovu primjenu na svim razinama i edukaciju. Omogućiti stalan rast i razvoj u smjeru djelovanja za opće dobro.	Kroz svoj rad i djelovanje negujemo jednakost, ravnopravnost, suosjećanje, pravednost, tolerantnost i nespecizam. Protivimo se bilo kojem obliku diskriminacije i uznemiravanja. Svoj rad temeljimo na principima tinskoga rada, izvrsnosti, dosljednosti i profesionalnosti, entuzijazma, radišnosti i solidarnosti, uz poštivanje visokih etičkih načela u radu kao što su transparentnost, nepristranost i odgovornost.

Prešli smo granice Hrvatske

Članovi smo sljedećih međunarodnih organizacija: Eurogroup For Animals, European Vegetarian Union (EVU), European Coalition to End Animal Experiments (ECEAE), Fur Free Alliance (FFA), International Anti-Fur Coalition (IAFC) i International Organization for Animal Protection (OIPA) te partneri međunarodne organizacije International Network for Humane Education (InterNICHE). Zastupnici smo V-oznake u Hrvatskoj.

Rastemo zajedno s vašom potporom

U dosadašnjem djelovanju održali smo stotine kampanja i akcija kojima smo skrenuli pozornost na patnje životinja u prehrambenoj industriji, laboratorijima, farmama krzna, lovu i ribolovu, industriji zabave te educirali o problemu napuštanja i zlostavljanja kućnih životinja.

Nakon višemjesečnih priprema za preseljenje te dugotrajnih radova i pomoći naših članova i volontera, **napokon smo se u listopadu 2013. godine uselili u novi ured**. Pozivamo sve da nas posjete.

Prijatelj prirodi je onaj, koji je sa svime, što živi u prirodi, vezan iznutra, onaj koji sudjeluje u sudbini stvorenja, koliko može, pomaže iz jada i krize, i izbjegava povrijediti život ili ga uništiti.

Albert Schweitzer (1875.-1965., elsaški teolog i misionarski liječnik, dobitnik Nobelove nagrade za mir 1953)

Što radimo?

Lobiramo za zaštitu svih životinja

Unapređujemo domaće zakonodavstvo

Našim prijedlozima ugrađenim u novi **Kazneni zakon** učinjen je korak naprijed u zaštiti životinja - usmrćivanje životinja postalo je kaznenim djelom. Novost je i odredba da se zlostavljana životinja, oduzima zlostavljaču. Time je učinjen velik pozitivan korak u zaštiti životinja jer se dosad, zbog nepostojanja zakonske regulative, zlostavljana životinja, nakon oporavka od ozljeda i pružene veterinarske pomoći, vraćala zlostavljaču. Novi Kazneni zakon ukinuo je mogućnost da se za ubijanje ili mučenje životinja propisuje novčana kazna. To upućuje da je zakonodavstvo Republike Hrvatske prepoznalo zlostavljanje i ubijanje životinja kao težak prijestup koji zahtijeva stroge zatvorske kazne, a sukladno razvijenoj društvenoj svijesti o važnosti etičkog postupanja prema životinjama. Ujedno dokazuje da su stručnjaci zlostavljanje i ubijanje životinja prepoznali kao važan društveni problem, a zlostavljače i ubojice životinja kao ljude koji su opasni ne samo za životinje, već i za ljude i okolinu te je nužno zatvorskim kaznama utjecati na svijest da izživljavanje prema slabijima neće proći nekažnjeno.

Zakon o zaštiti životinja unaprijeđen je putem izmjena i dopuna, posebice u dijelu koji se odnosi na potpunu zabranu utrka pasa, zabranu uvoza koža i krzna tuljana, pasa, mačaka i određenih divljih životinja ulovljenih stupicama, a pozitivna je i dopuna pojma 'domaća životinja' kako bi se spriječili pokušaji manipulacije pri nastupima cirkusa sa životinjama koje nisu udomaćene u Hrvatskoj, kao što su ljame i deve.

Uzimajući u obzir ove pozitivne trendove, izvan zakonske zabrane i dalje ostaju borbe bikova, trajno držanje pasa na lancu, držanje životinja u cirkusima, ubijanje životinja u skloništim, obredno klanje, zanemareno je i osnivanje inspekcije za zaštitu životinja i druge važne odredbe.

Pomažemo kućnim životinjama

Svojim radom poručujemo - Ne napuštajte životinje!

Kućne životinje, životinje koje žive s nama, koje s nama dijele naš životni prostor, hranu, našu sreću i tugu. One postoje zbog svojeg vlastitog razloga, a mi imamo odgovornost da o njima skrbimo, uvažavajući njihove potrebe. Selidba, godišnji odmor, dolazak novog člana obitelji ili bilo koji drugi razlog nisu isprika za zanemarivanje, zlostavljanje, napuštanje ili ubijanje! Kako bi se stalo na kraj toj pošasti i lice okrutnosti zamijenilo licem samilosti i razumijevanja, svi mi moramo postati svjesni činjenice da životinje nisu igračke, već osjećajna bića koja će se uz nas vezati sponom koju jedino smrt može prekinuti.

Zato smo u suradnji s Gradskim uredom za poljoprivredu i šumarstvo grada Zagreba, i 2013. godine nastavili kampanju **'Obitelj na more, a pas na ulicu?'**, s ciljem osvješćivanja javnosti o problemu napuštanja životinja te apeliranja na udomljavanje napuštenih životinja, umjesto kupnje. Kampanju je podupro i poznati medijski dvojac Igor Mešin i Rene Bitorajac pozivajući s naših plakata i razglednica da građani ne napuštaju svoje pse.

Sudjelovali smo u akcijama Udomljavanje je fora podržavši tako inicijativu Skloništa za nezbrinute životinje Grada Zagreba i Gradskog ured za poljoprivredu i šumarstvo, s kojim smo i prošle godine uspješno realizirali program besplatnih i povoljnih kastracija.

Zalažemo se za Hrvatsku bez krzna

svojim radom promičemo svijest da za krzno postoji alternativa

Svake godine više od 75 milijuna pasa, mačaka, činčila, tuljana, lisica i drugih životinja ubija se za proizvodnju krznenih kaputa i krznenih dodataka. Ubijanje je potpuno nepotrebno, a životinje doživljavaju strahovitu bol i patnju. Današnji velik izbor neživotinjskih materijala doista nam daje mogućnost da se zaštitimo od hladnoće i modno izrazimo bez ubijanja životinja.

Osim toga, krzno nije ekološko jer se za njegovu obradu nemilosrdno troše prirodni resursi, pitka voda i opasne kemikalije. U Hrvatskoj i svijetu postoje trgovine koje u svojoj ponudi odbijaju držati životinjsko krzno. Povećali smo njihov popis kroz projekt Trgovine bez krzna.

Kampanje protiv krzna i ideje koje iza njih stoje podržavaju mnoge poznate ličnosti. Boris Novković postao je zaštitno lice naše kampanje **'Za Hrvatsku bez krzna'** 2013. godine uključivši se u projekt **"I malo krzna jednako boli"**.

Svoj angažman za životinje iskorištavane i ubijane zbog krzna Boris obrazlaže riječima: 'Ako je krzno imalo neku svrhu u vrijeme starih, prvotnih i primitivnih civilizacija kada nije postojala zamjena za to, danas kada postoje adekvatne i kvalitetnije zamjene od originala to nema nikakvog smisla osim nasilja i uništavanja prirodne ravnoteže iz objesti'.

**I MALO KRZNA
jednako boli**

Boris Novković u kampanji
Za Hrvatsku bez krzna

furfree ALLIANCE

PRIJATELJI ŽIVOTINJA
www.prijatelji-zivotinja.hr

Zalažemo se za Hrvatsku bez plastičnih vrećica

ne odustajemo od zahtjeva za rješavanjem problema plastičnih vrećica

U svijetu se svake godine potroši više od 500 milijardi plastičnih vrećica, od kojih se zbog visokih troškova reciklira manje od 1%. Ostatak završi na odlagalištima i u prirodi gdje ubijaju stotine tisuća vodenih životinja i ptica.

Plastične vrećice uzrokuju i velike ekološke probleme jer se desetljećima raspadaju na manje dijelove te se na kraju raspadnu u plastičnu prašinu, vrlo nepoželjnu u okolišu jer zagađuje ekosustave i završava u našoj hrani i vodi.

2009. nadležnom smo ministarstvu predali peticiju za zakonsku zabranu plastičnih vrećica, s prikupljenih više od 27.000 potpisa. Nažalost, po tom se pitanju još nije dovoljno učinilo. Zato se peticija i dalje potpisuje, a mi predlažemo model rješenja za Hrvatsku, kojim bi se stalo na kraj nekontroliranoj potrošnji plastičnih vrećica - predlažemo porez, odnosno pristojbu kojom bi svaka vrećica morala biti naplaćena.

Namjera nije dodatno opteretiti i ovako preopterećen budžet građana, već ih potaknuti da se okrenu korištenju ekološki prihvatljivijih torbi i vrećica. Takva bi odredba i same trgovine i trgovačke lance potaknula da ponude građanima trajnija i ekološki osviještena rješenja po pristupačnim cijenama. Sredstva prikupljena ovim načinom mogla bi se usmjeriti u fond za očuvanje okoliša, čime bi pridonijela daljnjem napretku.

Protivimo se vivisekciji

od ožujka 2013. EU bez kozmetike testirane na životinjama

Svaki dan se za pokuse koristi više od milijun životinja. Pokusi su tajni i obavljaju se u bezbrojnim privatnim i državnim laboratorijima. Informacije o njima saznajemo samo u stručnim časopisima - objavljuju se, međutim, samo one *uspješne*. Izraz *vivisekcija* (iz lat. secirati na živo) se zamjenjuje nježnijim izrazima kao, primjerice, istraživanje na modelu.

Zato zahvaljujemo svima koji su s ostalim europskim građanima potpisali peticiju 'Reci ne okrutnim kozmetičkim proizvodima u Europi!', skupili 250.000 potpisa i svojim glasom doprinijeli zabrani prodaje kozmetike testirane na životinjama. Europska zabrana prodaje kozmetike testirane na životinjama priznanje je znanstvene zajednice o znanstvenoj irelevantnosti pokusa na životinjama, kao i jasan dokaz da su brojne ne-životinjske metode testiranja puno učinkovitije, točnije i sigurnije za ljude od mrcvarenja i ubijanja životinja.

Da postoje sigurnija i učinkovitija rješenja za napredak u medicini i znanosti ukazali smo zajedno s priznatim stručnjacima **dr. sc. Damirom Hršakom** i **dr. sc. Predragom Šustarom** predstavljajući domaćoj javnosti brošuru '**Kritički osvrt na pokuse na životinjama**' u kojoj znanstvenici i medicinski profesionalci propituju pokuse na životinjama na medicinskim i znanstvenim temeljima.

Smatramo da je održivi život - suosjećajni život

Radi okoliša i planeta: udio stakleničkih plinova uzrokovan masovnim uzgojem stoke veći je od udjela čitavoga prometa na Zemlji. Populacija životinja na farmama proizvodi 550 tona izmeta svake sekunde zagađujući vodu i zemlju.

Zbog gladi u svijetu: za proizvodnju mesa potrebne su goleme količine žitarica i vode, krče se prašume i koriste poljoprivredna zemljišta koja se mogu koristiti za prehranu ljudi.

Radi zdravlja: voće, povrće, sjemenke, mahunarke i žitarice su najbolji izbor za djecu i odrasle. Prehrana na biljnoj osnovi štiti od najčešćih bolesti i uzročnika smrtnosti u zapadnim zemljama kao što su bolesti srca i krvnih žila, dijabetes, pretilost i rak. Istraživanja su pokazala da vegetarijanci, a još više vegani, imaju 20% nižu stopu smrtnosti od svih oboljenja, žive dulje i rjeđe oboljevaju.

Radi spašavanja života: oduzimanje života drugim živim bićima i podržavanje patnje nestaju kada prestanemo kupovati meso i druge namirnice životinjskog podrijetla.

Zbog kulinarskih užitaka: veganska hrana je vrlo ukusna i otvara nove kulinarske vidike.

Zato smo:

Organizirali veganski ručak s Predsjednikom

u Uredu Predsjednika na Pantovčaku organizirali smo veganski ručak za predsjednika Ivu Josipovića u suradnji s kuharskom ekipom iz Vegehopa

Osim etičkog postupanja prema životinjama i smanjenja troškova zdravstva, odabir prehrane koja se temelji na namirnicama biljnog podrijetla značajno utječe na smanjenje negativnog utjecaja čovjeka na okoliš, na smanjenje gladi u svijetu te očuvanje voda i prirodnih resursa.

Svjetske organizacije za hranu i očuvanje okoliša već godinama apeliraju na promjenu prehrane i pozivaju sve da se pridruže apelu za promjenom prema održivom življenju.

Stoga je ovaj ručak čin podrške predsjednika Josipovića naporima za što zdraviji, čistiji i suosjećajniiji planet na kojem živimo, što pokazuje da je i Hrvatska na putu nužne ekološke osviještenosti, a time i sveopće održivosti.

Obilježili Svjetski dan bez mesa

s početkom proljeća potičemo na ukusnu i zdravu prehranu namirnicama biljnog podrijetla

Ususret proljeću, u cijelome svijetu već dvadesetosmu godinu za redom obilježava se Svjetski dan bez mesa (*Meatout*). Ovaj važan datum simbolizira preporod i obnovu prirode, a potrošače potiče na zdravu, etičnu i ekološku prehranu temeljenu na povrću, voću, žitaricama i mahunarkama. Prijatelji životinja, u suradnji s američkom neprofitnom organizacijom Farm Animal Rights Movement (FARM), priključili su se preko trideset zemalja diljem svijeta u kojima su 20. ožujka dobronamjerni pojedinci pozivali svoje prijatelje, članove obitelji i zajednice u kojima žive da odbace mesne navike te istraže zdravu i suosjećajnu prehranu.

Održali rekordan ZeGeVege festival

svake godine još veći, zanimljiviji, pun novosti, jedinstven hrvatski festival

6. ZeGeVege festival bio je rekordan sa 75 izlagača i 32 izvođača, pet zemalja sudionica, više od 80 medija, dva veganska restorana s hempurgerima i kebabom, tombolom s mnoštvom nagrada, besplatnim frizurama, degustacijama, predavanjima i radionicama, dječjim kutićem i dvadesetsatnom programu s pozornice te većim brojem posjetitelja nego ikad - preko 40.000!

ZeGeVege festival održava se u sklopu međunarodnoga projekta **Veganmanija** u sklopu kojeg se slični festivali održavaju i u Linzau, Grazu, Winterthuru, Münchenu, Beču, Klagenfurtu, Iserlohnu i Innsbrucku.

Ugostili Will Tuttlea u Hrvatskoj

slavni govornik o miroljubivoj prehrani - 'hrani za mir'

Poznatog američkog autora Willa Tuttlea koji govori o društvenim i duhovnim posljedicama pogrešnih prehrambenih navika ugostili smo u Zagrebu. Njegova revolucionarna, zanimljiva i prosvjetljujuća knjiga **Hrana za mir** (prevedena i u Hrvatskoj) istražuje duboke društvene i duhovne posljedice naših prehrambenih navika i mentaliteta koji ih podržava.

U sklopu autorovog posjeta organizirali smo odlično posjećeno predavanje u Hotelu Esplanade Zagreb na kojem govorio je o društvenim i duhovnim posljedicama pogrešnih prehrambenih navika. Osnovna je poruka da će **nova paradigma koja promiče suradnju, slobodu, mir, život i jedinstvo** zamijeniti staru paradigmu koja se temelji na natjecanju, razgraničenjima, ratu, isključivosti i zamisli da moć daje pravo, a hrana je osnovni ključ za rađanje te nove paradigme.

I tako uz ove kao i mnoge druge akcije, kampanje i projekte prošla je 2013. godina, a sve uspjehe dijelimo sa svima koji su nam nas na bilo koji način pratili i podržali.

Detaljniji opisi aktivnosti nalaze se na web stranici u rubrici Akcije i kampanje.

"Nikada nemojte sumnjati u činjenicu da mala skupina promišljenih i zabrinutih građana može promijeniti svijet." Margaret Mead